

Posudek bakalářské práce

studenta Jakuba Brady na téma „Přímá demokracie v pojetí ČR“

Předložená bakalářská práce zpracovává zvolené téma přímé demokracie v rámci České republiky z více úhlů pohledu, zvláště se pak zaměřuje na místní referendum.

Po formální stránce práce v zásadě naplňuje požadavky pro bakalářské práce kladené, když zaujímá 47 stran vlastního textu práce, cizojazyčné resumé a Seznam použitých zdrojů. Práce obsahuje i dvě Přílohy (autorovo navrhované procentuální minimální hranice oprávněných osob k iniciaci místního referenda a návrh ústavního zákona o celostátním referendu). Autor vychází z širšího okruhu výchozích zdrojů práce, mezi kterými je zastoupena odborná literatura, odborné články ale i internetové zdroje, judikatura soudů obecných i soudu Ústavního a samozřejmě též právní předpisy. Na používané prameny je průběžně důsledně odkazováno, odlišovány jsou přímé a nepřímé citace. Autor tak nepochybně prokázal schopnost práce s odbornými zdroji.

Z formálního hlediska lze mít výtky jen naprosto marginálního charakteru – ne vždy autor uvádí datum náhledu u internetových zdrojů a u právních předpisů ne vždy používá dovětek „v platném znění“ či „ve znění pozdějších předpisů“, ačkoliv evidentně pracuje s aktuálním zněním předpisu (např. zákon o obcích).

Po stránce koncepční a obsahové je práce rozdělena kromě Úvodu a Závěru do 4 obsahových kapitol, které jsou dále logicky strukturovány. První kapitola nazvaná „Demokracie a její rozdělení“ se zabývá jednak historickými souvislostmi vzniku této formy vládnutí a jednak se zde autor snaží komparovat demokracii přímou a nepřímou z různých hledisek. (V této souvislosti vyvstává otázka, zda vůbec lze tyto dvě formy komparovat).

Jedním z hledisek, ze kterých dvě formy demokracie porovnává, je i finanční náročnost jejich realizace. Práce na s. 8 – 10 porovnává náklady na konání voleb v zastupitelské demokracii (nespecifikuje jakých) s náklady na konání referenda o jediné otázce a dochází (ne příliš překvapivě) k závěru, že *„realizace voleb (zastupitelské demokracie) je dokonce finančně náročnější než realizace celostátního referenda (přímé demokracie)“*, tedy že volby se započtením příspěvků pro politické strany vycházejí nákladněji než referendum. Autor však již nebere při svých úvahách v potaz skutečnost, že zatímco referendum rozhodne pouze jednu otázku či vyřeší jednu oblast, které se dané referendum týká, zvolení zástupci v Parlamentu rozhodují v bezpočtu otázek (oblastí) při každém jednání Parlamentu

v průběhu celého volebního období. Pokud by se mělo o všech těchto otázkách konat několikrát ročně (či snad dokonce měsíčně) referendum, náklady by bezpochyby několikanásobně převyšovaly výdaje související s volbami a financováním politických subjektů. Určitě by se tomuto srovnání mohl autor blíže věnovat i u obhajoby práce.

Další část práce je věnována různým formám přímé demokracie, které teorie vymezuje, a následuje pojednání o formách přímé demokracie v ČR, mezi které autor zařadil referendum a petice. Zvláště cenné jsou autorovy rozbor a úvahy týkající se místního referenda. Autor jednak analyzuje aktuální právní úpravu, kterou kriticky hodnotí, a jednak pojednává o vybraných konkrétních referendech i jejich (zjevně nezamýšlených) důsledcích (referendum v Plzni konané o otázce využití plochy bývalého DK Inwest) a to včetně související relevantní judikatury. Ve čtvrté kapitole pak shrnuje své kritické připomínky a uvádí konkrétní návrhy de lege ferenda. Zabývá se též legislativním návrhem celostátního referenda, který podrobuje kritice, a považuje jej za potenciálně nebezpečný.

Předložená bakalářská práce je přínosným dílem přemýšlivého autora, který nejen že prokazuje schopnost pracovat s odbornými zdroji, ale dává věci do různých souvislostí a často vyslovuje své názory, závěry a stanoviska, které podkládá logickými argumenty. Ocenit lze tak velkou autorovu invenci a zřejmý zájem o zpracovávané téma. Zpracování je systematicky strukturované a čtivé s gradujícím a syntetizujícím závěrem.

Celkově proto lze shrnout, že práce naplňuje jak formální tak obsahové požadavky na tento typ práce kladené, a proto ji **doporučuji k obhajobě**, s hodnocením vzhledem k originalitě zpracování i přes zmíněnou výhradu (která bude předmětem diskuze u obhajoby) stupněm výborně.

JUDr. Jana Odehnalová, Ph.D.

KÚP ZČU Plzeň

Otázky:

- 1) Jaký je rozdíl mezi obligatorním a fakultativním referendem?
- 2) Vysvětlíte výsledky porovnání finanční náročnosti výkonu přímé a nepřímé demokracie.
- 3) Do jakého typu demokracie by autor zařadil „právo na odpor“ a proč?